

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2574/2019
01.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца - противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Ковановић, адвокат из ..., против туженог - противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Игор Комљеновић, адвокат из ..., ради утврђења права својине по тужби и утврђења ништавости судског поравнања по противтужби, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца, изјављеног против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2933/18 од 13.12.2018. године, у седници одржаној 01.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог – противтужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2933/18 од 13.12.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу – Судска јединица у Коцељеви П 1568/16 од 27.03.2018. године ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се утврди да је по основу поравнања закљученог пред Општинским судом у Владимирцима дана 11.04.1997. године у предмету П 28/94, власник кат. парцеле ..., воћњак 3 класе у површини од 0.05.03 ха уписане у ЛН бр. ... КО ... и да је ванкњижни власник породичне стамбене зграде површине 35 м2, хлебне фуруне површине 8 м2, сушионице површине 29 м2 и шупе са магацином површине 53 м2, све изграђене на наведеној кат. парцели, те да му тужени – противтужилац то право призна и трпи да се он укњижи у катастарским и другим јавним књигама. Ставом другим изреке, утврђено је да је ништаво и да не производи правно дејство наведено судско поравнање у делу који се односи на део кућног плаца који чине кат. парцеле ..., ..., ..., ... и ... у површини од 0.05.00 ха и то тако да се одмери као правоугаоник до међаша ВВ у ширини поред асфалтног пута, тако да тачка на асфалту буде у правцу преградног зида између собе и ходника нове куће а у дужини до намирења површине. Ставом трећим изреке, тужилац – противтужени је обавезан да туженом – противтужиоцу преда у државину кат. парцелу ..., коју чини земљиште под зградом и воћњак треће класе, све у означеној површини, те да му накнади трошкове парничног поступка од 12.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијени су

захтеви обе парничне странке за накнаду трошкова парничног поступка у конкретно одређеним износима.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2933/18 од 13.12.2018. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиоца и наведена првостепена пресуда је преиначена, тако што је тужбени захтев усвојен и утврђено да је тужилац по основу поравнања закљученог пред Општинским судом у Владимирцима дана 11.04.1997. године, у предмету П 28/94, власник кат. парцеле ..., воћњак 3. класе у површини од 0.05.03 ха, уписане у ЛН бр. ... КО ... и да је ванкњижни власник породичне зграде, површине 35 м², хлебне фуруне површине 8 м², сушионице површине 29 м² и шупе са магацином површине 53 м², све изграђене на овој кат. парцели, што је тужени дужан признати и трпети да се тужилац укњижи у јавним књигама. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да је ништаво и да не производи правно дејство наведено судско поравнање закључено дана 11.04.1997. године у делу који се односи на део кућног плаца површине од 0.05.00 ха, коју чине кат. парцеле бр. ..., ..., ..., ... и ... и то тако да се одмери правоугаоник у мерама и границама ближе описаним овим делом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог за предају у државину кат. парцеле ... коју чини земљиште под зградом и воћњак у површинама означеним овом изреком, све у КО Ставовима четвртим и петим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде трошкова овог парничног поступка исплати 232.100,00 динара, а одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 55/14), који се у овом парничном поступку, примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу новелираног члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и да због тога нема разлога да се о њој одлучује под условима за изузетну ревизију на основу члана 404. ЗПП, али да ревизија није основана. Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводи ревизије да је доношењем побијане одлуке другостепени суд учинио битну повреду поступка из члана 374. став 1. јер то што је другостепени суд у овом парничном поступку донео два пута супротне одлуке заузевши супротна правна становишта, није разлог из члана 407. став 1. ЗПП, из којег се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је као давалац издржавања 03.04.1995. године закључио са сада пок. ГГ иначе оцем парничних странака, уговор о доживотном издржавању (судски оверен 12.07.1995. године са анексом од 12.12.2001. године) којим му је он као прималац издржавања оставио након смрти више катастарских парцела, између осталог и ових пет катастарских парцела које чине кућни плац: кат.

парцеле ..., ..., ..., ..., и ..., све уписане у КО Између ГГ и овде тужиоца АА вођен је парнични поступак ради стицања у породичној заједници код Општинског суда у Владимирцима, у ком предмету П 28/94 су њих двојица 11.04.1997. године закључили судско поравнање којим су регулисали своје имовинске односе (по том основу) тако да је АА искључиви власник три назначене кат. парцеле, као и дела кућног плаца који чине кат. парцеле ..., ..., ..., ... и ... површине 0.05.00 ха, тако да се одмери као правоугаоник до међаша ВВ у ширини поред асфалтног пута и то да тачка на асфалту буде у правцу преградног зида између собе и ходника нове куће а у дужини до намирења површине, као и власник собе у згради величине 20 x 5 метара, објекта са две хлебне фуруне, сушионице величине 7 x 3 метара и шупе величине 10 x 5 метара са магационом над њом, што ГГ признаје и трпи да се АА укњижи као власник у земљишним и другим јавним књигама у року од 15 дана од дана закључења поравнања – *klausula intabulandi*. Истим поравнањем је утврђено да је ГГ искључиви власник преосталог земљишта уписаног у ЛН бр. ... КО ... и искључиви власник преосталог дела стамбене зграде димензија 20 x 5 метара и чардака 8 x 2 м. Ово поравнање су потписали пуномоћници ових парничних странака – њихови адвокати, а за сада пок. ГГ његов пуномоћник адвокат Бранислава Антић. Претходно је ГГ против овде тужиоца водио парнични поступак у којем је исходовао правноснажну пресуду П 459/94 од 30.08.1995. године, којом је утврђено да је ГГ власник куће и кат. парцеле бр. ..., па је АА обавезан да му ове непокретности преда. На основу извештаја Службе за катастар непокретности утврђено је да је кат. парцела ..., воћњак 3. класе у површини од 0.05.00 ха, формирана на терену од делова кат. парцела ... и ... и учртана на скици премера бр.7/2000 од 06.11.2000. године на којој је као власник уписан АА. Списком промена 16/2002 ова кат. парцела пренета је са сада пок. ГГ на овде тужиоца по основу поравнања П 28/94 од 11.04.1997. године, да би списком промена бр.44/2002 била поништена промена 16/2002 и враћено на старо стање решењем од 14.10.2002. године, а списком промена бр. 39/2008 кат. парцела ... пренета је на име овде туженог ББ и уписана у ЛН бр. ... КО ..., а на основу оставинског решења О бр.328/07 од 31.01.2008. године донетог иза смрти ГГ (који је преминуо ...2007. године) и уговора о доживотном издржавању Р 390/05 од 03.04.1995. године, са Анексом од 12.12.2001. године. На основу налаза судског вештака геодетске струке, утврђено је да је кат. парцела ... правоугаоног облика у површини од 0.05.03 ха и да је формирана и уписана у катастар према опису и на начин како је то утврђено за кућни плац предметним судским поравнањем и то од две катастарске парцеле ... и ..., те да су на тој парцели снимљена четири објекта: стамбени, површине 35 м², хлебна фуруна површине 8 м², сушионица површине 29 м² и шупа са магационом површине 53 м² и да се ови објекти не налазе у евиденцији СКН

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за утврђење да је на основу наведеног судског поравнања закљученог у парничном предмету П 28/94 од 11.04.1997. године, постао власник новоформиране кат. парцеле ..., површине од 0.05.03 ха и ванкњижни власник стамбене зграде површине 35 м² и помоћних објеката, јер је закључио да је овим поравнањем уствари распологано једном собом која се налази у оквиру стамбене зграде (куће) која зато као део те зграде не може бити предмет располагања правом својине у смислу члана 19. Закона о основама својинско-правних односа, као ни помоћни објекти који морају да прате правну судбину главног објекта са којим представљају јединствену кат. целину, заједно са земљиштем

испод зграде и земљиштем за редовну употребу објекта. Из тог разлога је предмет судског поравнања био недопуштен у смислу члана 47. Закона о облигационим односима (ЗОО) јер је закључен противно принудним прописима, због чега је усвојио противтужбени захтев и закључио да је ово судско поравнање ништаво у смислу члана 103. истог закона, у делу који се односи на право власништва кућног плаца утврђене површине и помоћних објеката. Притом се бавио и разлозима за ништавост судског поравнања на основу којих је тужени-противтужилац поставио свој противтужбени захтев, оценивши да оно није ништаво због тога што га је у наведеном предмету потписао пуномоћник адвокат Бранислава Антић, јер је била овлашћени пуномоћник сада пок. ГГ, у обиму овлашћења који произлази из члана 89. ЗПП, па је без утицаја његово присуство на наведеном рочишту и чињеница да га није потписао. Поготово што је од закључења овог поравнања па до ГГ смрти прошло 10 година, а он за живота није побијао његову пуноважност. Следом закључка о ништавости наведеног судског поравнања заузетог из других разлога, усвојио је и захтев противтужиоца за предају у посед тог дела кућног плаца, односно новоформирану катастарску парцелу ... на којој је уписан као власник јер му то право заштите свог својинског права припада на основу члана 37. Закона о основама својинско-правних односа.

Другостепени суд је заузео супротно правно становиште које овај суд прихвата јер је засновано на правилној примени материјалног права. Наиме, како је изведеним доказима поуздано утврђено да је предметна кат. парцела бр. ... формирана и учртана у катастар непокретности од стране надлежног органа који је то и дозволио, а на начин из судског поравнања П 28/94 од 11.04.1997. године, којим му је признато власништво на делу кућног плаца површине од 5 ари, те да су на овој кат. парцели снимљена наведена четири објекта која су била предмет истог поравнања, а представљају ванкњижно власништво, оценио је да је тужилац на основу наведеног судског поравнања постао власник ове новоформиране кат. парцеле и ванкњижни власник породичне зграде и помоћних објеката (хлебне фуруне, сушионице и шупе са магацином) које се на њој налазе, због чега има право укњижбе овог свог права у јавне књиге. Закључио је да тужиоцу то право припада с обзиром на садржину поравнања сходно члану 106. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр.72/09 ...83/18) као парцелације кат. парцеле спроведене на основу правноснажне судске одлуке. Притом је имао у виду истицање туженог – противтужиоца да се ова кат. парцела није могла формирати, али то сматра неприхватљивим с обзиром на то да је служба катастра такву промену дозволила јер то произлази из решења од 14.10.2002. године и извештаја о катастарској парцели број ... КО ...

Сматра да све изложено указује на погрешан закључак првостепеног суда о делимичној ништавости судског поравнања, због чега је одбио такав противтужбени захтев, као и за предају у посед наведене новоформиране кат. парцеле. Притом је прихватио као правилно становиште првостепеног суда да судско поравнање није ништаво из разлога везаних за његово закључење и овлашћење пуномоћника из реда адвоката на основу члана 89. ЗПП.

Врховни касациони суд у потпуности прихвата изложено правно становиште и аргументацију другостепеног суда заузето у побијаној пресуди, с тим што сматра да

тужиоцу припада право власништва на новоформираној кат. парцели, згради и помоћним објектима на основу закљученог судског поравнања односно на основу члана 20. Закона о основама својинско-правних односа. Ово судско поравнање је спроведено у катастар непокретности на тај начин што је од пет кат. парцела назначених у поравнању предметна кат. парцела формирана од две, у означеној површини од 5 ари и на начин на који га је било могуће спровести. Околност што је предметна парцела требало да буде формирана од пет кат. парцела наведених у овом поравнању, а фактички је настала само од две, а све према правилима надлежне Службе за катастар непокретности, сходно члану 106. Закона о планирању и изградњи, не представља разлог који би водио закључку о ништавости судског поравнања из тог разлога. Због тога нису основани ревидентови наводи да ова кат. парцела није формирана у складу са поравнањем и да је оно зато ништаво у том делу који се односи на кућни плац јер извештаји и решења надлежних органа Службе за катастар то демантују. Осим тога, предмет поравнања може бити свако право којим се може располагати у смислу члана 1092. у вези члана 1089. ЗОО.

Неосновано се ревизијом понавља да је судско поравнање ништаво и из разлога што је странка била присутна на рочишту на којем је оно закључено, а није га потписала, будући да је пуномоћник из реда адвоката овлашћен да врши све радње у поступку, а нарочито да закључи поравнање, како је то прописано у члану 89. став 2. ЗПП, па присуство странке у том контексту није релевантно за његову пуноважност.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка на основу члана 165. став 2. у вези чл.153. ст.1 и 154. ЗПП.

Из изложених разлога, одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић